

{ asteari zeharka begira } **Mikel Zubimendi Berastegi**

Mundua ez da hain handia

Hala da, azken buruan, mundua ez da hain handia. Milaka kilometroko distantziara egon daitezke, itsaso eta hizkuntza ezberdinak izan, baina bada lotzen dituen hari bat, badira inspiratzen dituzten ereduak, kutsa-

korra den aldarte global bat.

Bada zerbait hor nonbait. Bartzelonan izan ala Quiton, Beiruten ala Santiagon, Port au Princen ala Hong Kongen, Aljerren, Londresen ala Bagdaden, protestaren haizeak harrotuta dabiltza oso. Milioi ka manifestari, hildakoak, zaurituak, kale borroka, larrialdi egoerak... protesta mundu-mailakoa da, hainbat sistema desafiatu dituena. Eta taktika berriak erabiltzen dituen belaunaldi berri bat da protagonista.

Ez da erraza, ezta erratzeko arriskurik gabea ere, hain protesta ezberdinak lotzen dituzten faktore komunak bilatzen saiatzea. Masa mugimenduok berezko kausa eta ondorioak dituzte, berezko helburu eta metodoak, baina badi-tuzte dinamika partekatuak ere. Modu batean ala bestean, urteetan berotzen egondako presio-el-tze ekonomiko eta politikoa lehertu egin dira. Txinparta Whatsappeko mezuei ezarri nahi izan dioten zerga izan liteke, edo epai bat, edo metro txartelen garestitzea, edo gasolinari dirulaguntza publikoak kentzea. Baina, azkenean, beren hizkuntza propioan eta egoera zehatzetan, «iraultza! iraultza!» oihukatzen bukatzen dute guztiek. Eta ez zehazki «irribarreen iraultzen» zentzuan.

Protestokin, baina, hipopotamoarekin gertatzen dena gertatzen da. Ur gainean begi eta belarri txikitxoak ikusten zaizkio, baina, gero, ur azpian, gorputz erraldoia du. Albistegietako iskanbilan irudi errepikatuetatik haratago, erroan, desberdinkeria ekonomiko beldurgarriak eta herri bezala politikoki adierazteko askatasun falta ageri dira. Sumindutako jendeak sistema politikoa tranpa bezala ikusten du: zepoan atrapatuta baleude bezala ikusten dituz-

te beren buruak. Beren ahotsak kontuan hartuak izatea eskatzen dute, baloratuak izatea. Eta gober-nuek ez dute entzuten, eta, entzutean, soilik biolen-tziarekin zerikusia duten hots eta kontuak entzuten dituzte. Dena ordenu publikora, eskuliburu antite-rroristaren erabilerara, mugatuz.

Borrokok, gainera, elkar inspiratu egiten dira sa-rri. Nola antolatu eta helburuetara nola gerturatu elkarrengandik ikasten dute, nahiz eta jakin ez dire-la berdinak, ez dituztela agenda eta estrategia ber-dinak. Baina badago, horixe badagoela, beren bo-rondatea adierazteko nahikoa espazio politikorik ez duten herriaren artean nolabaiteko elkartasun bat, edo, nahi bada, sinpatia bat.

Katalunia eta Hong Kongen artean egin da ikusga-rrori hori, baita Madril eta Pekinen hitzetan ere. Bru-ce Lee handiaren hitzak –“ene lagun, izan zaitez ur”– ongi ikasi dituzte nonbait. Egoera berrien au-rrean ura bezain arin, jariakor eta moldakor izateko

Ez da erraza munduan zehar ematen ari diren protesten faktore komunak bilatzea. Xede, metodo eta kausa propioak dituzte, baina baita dinamika partekatuak ere

beharra. Aireportuak hartu eta kolapsatzea, mezu-larritza enkriptatua oinarri izanik erabiltzaileen fi-dagarritasuna eta konfiantza bermatzen duten apli-kazioak erabiltzea, laser-erakusleak baliatzea edo buruan kasko horiak jartzea, adibidez, Kataluniako lagunek Hong Kongen ikasi dutela dirudi.

Denok ikas dezakegu elkar fidatzen den jendearen ekintzen balioaz. Askotan kontua ez da erakunde berri, hierarkia eta lidergo kontua, irauna eta segida duten dinamika asmatzearena baizik. Estrategia baten jabe, erantzuna eta olatua altxatzen dutenak. Protagonista, antolaketarako eta erresistentziarako inoiz egon den potentzial handiena duena: giza jen-de arrunta. •